

ATR, EUR.1, Menşe Şahadetnamesi & Gümrük Dolaşım Belgeleri Kılavuzu

Dış ticaret işlemlerinde doğru dolaşım belgesinin seçilmesi; ithalatçının gümrük vergilerinden tam veya indirimli muafiyet elde etmesini sağlarken, yersiz cezaların önüne geçer.

1. Temel Belgelerin Hukuki ve Ticari Karşılaştırması

Belge Adı	Hukuki Dayanak	Temel Prensip	Kapsanan Ülkeler	Gümrük Vergisi Avantajı	Geçerlilik Süresi
A.TR Dolaşım Belgesi	Türkiye — AB Gümrük Birliği	Serbest Dolaşım Statüsü (Menşe aranmaz, vergisi ödenmiş sanayi malı)	27 AB Üyesi Ülke	%0 Gümrük Vergisi (Tam Muafiyet)	4 Ay
EUR.1 Dolaşım Sertifikası	Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA)	Tercihli Menşe (Eşyanın anlaşma ülkesinde üretilmiş olması şarttır)	EFTA, İngiltere, G.Kore, Gürcistan, Sırbistan vb.	İndirimli veya %0 Gümrük Vergisi	4 Ay (EUR-MED: 4 Ay)
EUR-MED Sertifikası	Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülasyonu	Çapraz kümülasyon kurallarına göre üretilmiş tercihli menşeli eşya	AB, EFTA, Türkiye, Akdeniz ülkeleri	Kümülasyon kapsamı indirimli tarife	4 Ay
Menşe Şahadetnamesi (COO)	Genel Gümrük Mevzuatı	Tercihsiz menşe tespiti (Eşyanın milli menşeyini gösterir)	Tüm dünya ülkeleri (Körfez, ABD, Asya)	Kota, anti-damping ve MFN tarifesi tespiti	Süre sınırı yoktur (işlem bazlı)

2. İhracatçıların Dikkat Etmesi Gereken Kritik Hususlar

- A.TR Menşe Belgesi Değildir:** Çin'den Türkiye'ye ithal edilip vergisi ödenen bir sanayi ürününe AB'ye çıkışta A.TR düzenlenebilir; ancak EUR.1 düzenlenemez.
- Fatura Beyanı Kolaylığı:** Kıymeti 6.000 Euro'yu aşmayan sevkiyatlar veya 'Onaylanmış İhracatçı' yetkisine sahip firmalar fiziki EUR.1 basımı yerine fatura üzerine standart menşe beyanı metni basabilir.
- Vize ve Onay:** Belgeler önce ilgili Ticaret ve Sanayi Odası'na elektronik ortamda onaylatılmalı (MEDOS), ardından gümrük idaresince vize edilmelidir.